

Årsprogram for 2021

Indledning

Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed gennemfører hvert år en række benchmarkinganalyser af kommuner og regioners opgaveløsning. Formålet med analyserne er at understøtte kommuner og regioners eget arbejde med at sikre bedre opgaveløsning.

Fælles for enhedens analyseaktiviteter er, at der altid vil være et benchmarkingsperspektiv i analyserne. Ved at sammenligne sig med andre får den enkelte kommune eller region et godt afsæt for at vurdere egen indsats og praksis, og analyserne skal på den måde styrke vidensgrundlaget og skabe et bedre grundlag for lokale beslutninger og prioriteringer. Samtidig kan analyserne styrke grundlaget for dialog mellem fx kommuner og regioner på områder, hvor flere aktører er inde over den samlede opgaveløsning.

Årsprogrammet indeholder en beskrivelse af de væsentligste analyseaktiviteter for Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i 2021. Analyseaktiviteterne er struktureret i en række hovedtemaer, som hver indeholder flere forskellige analyseelementer.

Analyseaktiviteter

Enhedens analyseaktiviteter vil i 2021 primært være centreret omkring tre hovedtemaer. De tre hovedtemaer er dagtilbud og skole, ældreområdet og psykiatri. I det følgende beskrives analyseperspektiverne inden for hvert af disse tre hovedtemaer.

Dagtilbud og skole

Den tidlige indsats på dagtilbudsområdet er på mange måder med til at forme børnenes videre færd i livet, herunder i skolen og senere i livet. Det er derfor relevant at afdække de resultater, der opnås på dagtilbudsområdet og undersøge om der er forskelle i resultaterne på tværs af landet.

Helt konkret vil enheden i 2021 undersøge kommunernes resultater på dagtilbudsområdet i forhold til udvikling af børns sprogfærdigheder, som er et af de seks temaer i den pædagogiske læreplan. Med henblik på læring og inspiration undersøges det endvidere, om der kan spores en sammenhæng mellem en række kommunale forhold, som fx tilrettelæggelse af sprogarbejdet, og resultaterne af sprogvurderingerne.

På dagtilbudsområdet er der desuden stort politisk fokus på ressourcesiden, herunder spørgsmålet om normeringer. En af vejene ind i arbejdet med normeringer og personaleressourcer handler om uddannelse af flere og rekruttering af medarbejdere. Men

det kan også handle om at øge arbejdstiden hos det eksisterende pædagogiske personale. I forlængelse heraf vil enheden i 2021 understøtte et fokus på personalesiden ved at afdække arbejdstiden hos det pædagogisk personale på tværs af kommunerne og forskelle i sammensætningen af det pædagogiske personale.

Ligesom dagtilbud er skolen også med til at forme mulighederne for børn og unge videre i livet, herunder i forhold til videre uddannelse og senere beskæftigelse. Enheden vil derfor på forskellig vis sætte fokus på resultater på skoleområdet i 2021. Dels undersøges det, om der – når der tages højde for elevgrundlaget - er væsentlige forskelle på tværs af landet i forhold til, hvor mange børn der "lykkes" i folkeskolen målt ved om de består 9. klasses afgangseksamen og lever op til adgangskravene til en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse. Som led i et resultatfokus vil enheden endvidere i 2021 sætte fokus på den brugeroplevede kvalitet i folkeskolen med henblik på at undersøge eventuelle forskelle og mønstre i brugertilfredsheden på tværs af landet.

For skoleområdet gør det sig desuden gældende, at andelen af specialundervisnings-elever i de senere år er steget, selvom der i flere år har været politisk fokus på at skabe inkluderende læringsmiljøer. Det kan imidlertid være vanskeligt for den enkelte kommune at vurdere egen visitationspraksis i forhold til andre kommuner, hvis ikke der tages højde for, at der på tværs af kommunerne er væsentlige forskelle i elevgrundlaget. For at give kommunerne en bedre mulighed for at vurdere egen visitationspraksis, vil enheden derfor afdække forskelle i kommunernes specialundervisningsandel, hvor der samtidig tages højde for forskelle i elevgrundlaget. For at give yderligere læring og inspiration til lokale beslutningstagere undersøges det videre, om der er en sammenhæng mellem specialundervisningsandelen og kommunernes valg af økonomistyringsmodel på specialundervisningsområdet.

Ældre

Det er velkendt at antallet af ældre vil stige markant i de kommende år. Alene antallet af 80+ årige vil stige med ca. 60 pct. over de næste ti år ifølge en befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik. Den demografiske udvikling med flere ældre udgør en central udfordring på ældre- og sundhedsområdet.

Som en del af svaret på denne udfordring har der i stigende grad været fokus på at styrke det nære sundhedsvæsen og sikre sammenhæng på tværs af det samlede sundhedsvæsen. Sundhedsvæsenet har i de seneste mange år arbejdet hen imod, at patienter via kommunale indsatser eller via praksissektoren i højere grad behandles, plejes og rehabiliteres i dagtilbud uden sygehusindlæggelse eller i eget hjem og nærmiljø. Denne udvikling er i tråd med princippet om, at indsatser skal leveres på det lavest, effektive omsorgs- og omkostningsniveau (LEON).

Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed ønsker i den forbindelse at understøtte ovennævnte fokus ved at gennemføre analyser i forhold til ældre borgere, som naturligt er i centrum for plejeindsatsen og som også fylder relativt meget på sundhedsområdet.

Enheden vil blandt andet sætte fokus på omfanget af indlæggelser blandt ældre borgere. Konkret vil enheden i 2021 undersøge hvor stor en andel af ældre, der indlægges på en medicinsk afdeling, og i hvilket omfang der er forskelle herpå på tværs af landet.

Det kan give en pejling på, hvor langt man er med omstillingen mod det nære sundhedsvæsen i forskellige dele af landet. Ambitionen om at styrke et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor ældre borgere så vidt muligt behandles i eget hjem og nærmiljø er et fælles ansvar på tværs af de involverede aktører. Derfor kan analysen af ældre borgeres indlæggelser på medicinske afdelinger også understøtte den lokale dialog mellem med regioner/sygehuse, kommuner og praktiserende læger om udviklingstendenserne.

Inden for hovedtemaet om ældre kan det desuden være relevant at inddrage et analysespor vedrørende den kommunale sundheds- og plejeindsats. Et sådan analysespor kan omfatte forskellige perspektiver. Det kan eksempelvis handle om udviklingen i kompetencer og personalesammensætning, hvilket knytter an til hele spørgsmålet om opgaveglidning, ligesom det kan handle om sammensætningen af tilbud og indsatser.

Psykatri

Benchmarkingenheden offentliggjorde i 2020 en analyse om overordnede udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser. Analysen viste bl.a. at antallet af børn og unge psykiatriske diagnoser er steget med over 50 pct. i de seneste 10 år. Det er en markant udvikling, og der er behov for mere detaljeret viden om tendenser i forhold til børn og unge med psykiske lidelser. Både i forhold til landstendenser, men også i forhold til forskelle på tværs af landet.

I 2021 vil enheden derfor prioritere at bidrage med ny viden inden for en række fokusområder i forhold til børn og unge med psykisk lidelser. Som en del af dette hovedtema vil enheden blandt andet sætte fokus på børn og unge, der har første forløb og dermed "debuterer" i psykiatrien. Enheden vil blandt andet undersøge, hvad der sker i barnet eller den unges liv i tiden op til, at han eller hun debuterer i psykiatrien med henblik på at afdække, om der eventuelt kan peges på nogle "alarmklokker". Herudover vil det blive undersøgt, om der på tværs af landet er forskelle i henvisningsmønstre og kontaktmønstre for så vidt angår barnets første forløb i psykiatrien.

Herudover sættes der fokus på overgangen fra barn til voksen på det psykiatriske område. Det undersøges hvor stor en del af børn med psykiske lidelser, der "fortsætter" i psykiatrien som voksne, og om der tegner sig forskellige billeder på tværs af landet. I den forbindelse ses der blandt andet også på, om der er variationer afhængig af diagnoser og kontaktmønstre som barn. Viden om overgangen for barn til voksen på det psykiatriske område kan blandt andet understøtte dialogen mellem kommuner og regioner om den tværsektorielle indsats.

Endelig er det i høj grad relevant, at der også for børn og unge med psykiske lidelser skabes de bedst mulige forudsætninger for et rigt liv med uddannelse og senere beskæftigelse. I 2021 vil enheden derfor ud fra et resultatfokus undersøge, hvordan børn og unge med psykiske lidelser klarer sig i skolen. Som en del af analysen afdækkes det, om der er forskelle på tværs af landet i forhold til, hvor godt børn og unge med psykiske lidelser klarer sig i skolen. Det understøtter, at man lokalt får et bedre grundlag for at vurdere, om der er behov for en særlig skoleindsats i forhold til denne gruppe af børn, ligesom det kan styrke grundlaget for en lokal tværsektoriel dialog.

Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvist er det relevant at nævne to forhold i relation til enhedens analyseaktiviteter i 2021.

For det første kan det som led i enhedens virke være relevant med mellemrum at gentage tidligere analyser for at give et opdateret billede af situationen på det pågældende analysefelt og for at afdække udviklingen siden den første analyse. I 2021 har enheden som ambition at gentage den tidligere analyse af sygefravær på det kommunale område.

For det andet kan det nævnes, at man altid kan finde en aktuel oversigt over og beskrivelse af de konkrete analyser, som enheden er i gang med, på enhedens hjemmeside www.simb.dk. Enheden opdaterer løbende oversigten og beskrivelsen af kommende analyser.